

ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ
ΣΕΙΡΑ: “ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ”,
ΑΕΙΜΝΗΣΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ξ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
ΚΑΤΗΧΗΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΠΑΤΡΩΝ

ΣΑΜΟΥΗΛ Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΣ

(Α΄ Βασιλ. Α΄.3-11 και Ζ΄.)

Σημείο επαφής

Ξέρετε τι είναι τα τάματα, παιδιά; Είναι υποσχέσεις, που δίνουν οι άνθρωποι πάνω στη θλίψη τους στο Θεό. Τάζουν να προσφέρουν κάτι. Και μετά το τάμα αυτό πρέπει να το κάμουν. Καλό είναι να μην κάνη κανείς τάματα, γιατί καμιά φορά κάνουμε τάματα μεγάλα, που δεν μπορούμε να τα εκπληρώσουμε. Μα υπάρχουν κάτι τάματα, που προκαλούν βαθιά συγκίνηση και μεγάλο θαυμασμό. Είναι ευλογημένα τάματα. Με ένα τέτοιο τάμα αρχίζει η ιστορία μας σήμερα.

Διήγησις

Ελκανάς: Αυτό ήταν το όνομα του άντρα. Άννα: αυτό ήταν το όνομα της γυναίκας. Ένα ζευγάρι ευσεβών ανθρώπων ο Ελκανάς και η Άννα. Ήταν Ισραηλίτες. Ζούσαν στα χρόνια της Παλαιάς Διαθήκης, στα χρόνια των Κριτών, που θα τους έχετε ασφαλώς ακούσει. Ναό δεν είχαν αποκτήσει ακόμα οι Ισραηλίτες. Αργότερα θα αποκτήσουν, σαν γίνη βασιλιάς ο Σολομώντας. Τώρα δεν έχουν ναό. Και το Θεό τον αληθινό που τον λάτρευαν; Στη Σκηνή του Μαρτυρίου. Εκεί μέσα ήταν και η Κιβωτός της Διαθήκης. Εκεί, στα Άγια, έμπαιναν οι ιερείς και οι λευίτες. Και στα Άγια, έμπαιναν οι ιερείς και οι λευίτες. Και στα Άγια των Αγίων έμπαινε ο Αρχιερέυς. Την εποχή εκείνη Αρχιερέυς ήταν κάποιος που τον λέγανε Ηλί...

Μια μέρα ο Ηλί, που πήγε για τα καθιερωμένα, βλέπει μέσα στην Σκηνή του Μαρτυρίου μια γυναίκα γονατιστή, που κινούσε συνέχεια τα χείλη της, μα δεν ακουγόταν τι έλεγε. Μόνο τα χείλη κινούσε ακατάπαυστα.

- Ε, της φωνάζει, τι κάνει εκεί; μεθυσμένη είσαι;
- Όχι, απάντησε ταραγμένη η άγνωστη γυναίκα. Δεν είμαι μεθυσμένη. Προσευχή κάνω. «Εκχεώ την ψυχήν μου ενώπιον Κυρίου». Αφήνω την ψυχή μου να ψεχυθή μπροστά στον Κύριό μου, να πη τον πόνο της στο Θεό μου.
- Ευλογημένη είσαι. «Πορεύου εις ειρήνην». Αυτό που ζητάς από το Θεό, θα σου το δώσει.

Μα ποια ήταν αυτή η γυναίκα και ποιος ήταν ο πόνος της; Τι ζητούσε από το Θεό; Ήταν η Άννα, η γυναίκα του Ελκανά, που ήταν λευίτης στη Σηλώ, δηλαδή στο μέρος που ήταν η Σκηνή του Μαρτυρίου. Ευλαβής και πιστή η Άννα. Ώρες ολόκληρες τις περνούσε γονατιστή και προσευχόταν. Κι ο πόνος της ποιος ήταν; Δεν είχε παιδιά. Ήταν άτεκνη. Αυτό την στενοχωρούσε. Έβλεπε άλλες γυναίκες στην ηλικία της νάχουν τα παιδιά τους, και πληγωνόταν που δεν είχε εκείνη παιδιά. Να λοιπόν τι ζητούσε από το Θεό: ένα παιδί.

Και δεν προσευχόταν απλώς ζητώντας ένα παιδί, και μάλιστα αγόρι. Αλλά κάθε φορά στην προσευχή της έκανε και τάμα. Με πολλά δάκρυα στα μάτια, με σπαραγμό παρακαλούσε κι έλεγε:

- Θεέ μου, δικό σου θάνε το παιδί, που θα μου δώσης. Σ' εσένα θα το αφιερώσω.

Πόσο μεγάλη δύναμι έχει η πίστις και η προσευχή. Η Άννα έκανε τόσο δυνατή και επίμονη προσευχή, που δεν μπορούσε να μη φτάση στ' αυτιά του Θεού. Κι ο Θεός απάντησε. Απάντησε μ' ένα Ναι. Αυτό που ζητούσε η Άννα και ο Ελκανάς έγινε. Δεν άργησε νάρθη το χαριτωμένο αγόρι που ζητούσαν μέσα στο σπίτι τους. Ένα θαύμα ζωντανό μπροστά τους. Ένα θαύμα, που με ταπεινώσι αναγνωρίζουν πως δεν ήταν άξιοι γι' αυτό. Και σαν ήρθε η ώρα να του δώσουν το όνομα, τον ωνόμασαν με ένα όνομα, που να θυμίζει το θαύμ. Σαμουήλ. Αυτό είνε το όνομά του. Και σημαίνει: «Ζήτησα απ' το Θεό και μου το έδωσε».

Μωρό, που ζούσε ακόμα με το γάλα της μητέρας του ήταν ακόμα ο Σαμουήλ, όταν μια μέρα ο Ελκανάς πρότεινε στη γυναίκα του να πάνε στη Σηλώ και να προσφέρουν στο Θεό τις θυσίες του. Θα περίμενε κανείς με χαρά να το δεχότανε η Άννα. Μα εκείνη φάνηκε ν' αρνιέται.

- Πήγαινε, του λέγει, εσύ. Εγώ θα μείνω εδώ. Όταν απογαλακτίση το παιδί και μεγαλώση λίγο, τότε θα πορευθούμε μαζί για τη μεγάλη προσφορά...

Δεν επέμεινε ο Ελκανάς. Ήξερε, πως η γυναίκα του ήταν πιστή και ευλαβής και κάποιο θέλημα του Θεού εξέφραζε εκείνη την ώρα.

Σαν έγινε τριών χρονών ο Σαμουήλ, η Άννα αποφάσισε να εκπληρώση το τάμα της. Το παιδί του θαύματος ανήκει στο Θεό. Σ' αυτόν θα το προσφέρει. Ετοιμάζεται ο Ελκανάς. Παίρνει αυτά που θα προσφέρει για θυσία πάνω στη Σηλώ, εκεί πούνε η Σκηνή του Μαρτυρίου, ο τόπος όπου λατρεύεται ο αληθινός Θεός. Μα κι η Άννα, η ευσεβής μητέρα, παίρνει κι αυτή τα δικά της δώρα για τη θυσία. Ποια νάταν άραγε αυτά; ήταν δύο μοσχαράκια, το ένα άψυχο, το άλλο έμψυχο. Το ένα ήταν ένα χαριτωμένο μοσχαράκι, που με μεγάλη περιποίησι έτρεφε γι' αυτό το σκοπό, για να το θυσιάση στο Θεό. Και τ' άλλο; Ήταν ο μικρός Σαμουήλ. Σαν μοσχαράκι, που ειδικά τόχε θρέψει, θα τον πρόσφερε στο Θεό. Ελκανάς, Άννα, Σαμουήλ, η ευλογημένη οικογένεια ξεκινούν για τη Σηλώ...

Σαν έφτασαν στη Σκηνή του Μαρτυρίου, δώσανε τα δώρα τους. Κι ήρθε η ώρα για το μεγάλο δώρο. Η Άννα πλησιάζει τον Αρχιερέα Ηλί και του προσφέρει το παιδί της.

- Είμαι η γυναίκα εκείνη, που μ' έβλεπες να 'ρχωμαι εδώ και να προσεύχωμαι με δάκρυα στα μάτια. Μού 'δωσε ο Θεός αυτό που του ζητούσα. Νάτος ο καρπός των προσευχών μας. Δεν ανήκει σε μας. Στο Θεό ανήκει. Τον προσφέρω στο Θεό. «Καγώ κιχώ αυτόν τω Κυρίω πάσας τας ημέρας, ας ζη αυτός, χρήσιν τω Κυρίω». Δηλαδή: τον αφιερώνω το γυιό μου στον Κύριο, να τον χρησιμοποιήση ο Θεός όλες τις μέρες που θα ζήση...

Ο Ηλί, συγκινημένος, παίρνει το μικρό Σαμουήλ. Από την ώρα εκείνη θα μεγαλώνη σαν παιδί του Θεού, κοντά στη Σκηνή του Μαρτυρίου, για να υπηρετήση μια μέρα τον Κύριο. Ήρθε η ώρα του αποχωρισμού. Η μεγάλη μάνα κι ο μεγάλος πατέρας δεν φαίνονται θλιμμένοι, που αποχωρίζονταν το μονάκριβο παιδί τους, που με τόσα δάκρυα απόκτησαν. Αντίθετα μάλιστα. Η Άννα πλημμυρισμένη από θεϊκή χαρά, φωτίζεται από το Θεό και ψάλλει με γλυκύτητα ένα ωραιότατο τραγούδι. Είναι γνωστό σαν «ωδή της Άννας». Με το τραγούδι αυτό εξυμνεί πολύ όμορφα το Θεό. Ένα στίχο από το τραγούδι της Άννας σας αναφέρω: «Ουκ έστιν άγιος πλήν σου, Κύριε...» Κανένας δεν είνε άγιος, εκτός από Σένα, Κύριε, που είσαι ο μόνος αναμάρτητος...

Θα θέλετε να μάθετε, πως περνούσε τις μέρες του το μικρό, το χαριτωμένο εκείνο αγόρι, ο Σαμουήλ, κοντά στη Σκηνή του Μαρτυρίου. Ήταν ένας μικρός «λειτουργός» του Θεού. Μεγάλωνε με φόβο Θεού και

έκανε ό,τι δουλειά του έλεγε ο Αρχιερέύς Ηλί. Διακονούσε κοντά του, στο θυσιαστήριο. Ήταν, θα λέγαμε, το πιο μικρό «παπαδάκι» στο θυσιαστήριο της Σκηνής του Μαρτυρίου. Μα διέφερε από όλα τα άλλα παιδιά. Και μάλιστα διέφερε από τα παιδιά του Ηλί, που ήταν πολύ άτακτα και ασεβέστατα την ώρα της θυσίας. Θυμάστε τι κάνανε εκείνα τα παιδιά; Πηγαίνανε την ώρα της θυσίας και κόβανε κομμάτια ψημμένο κρέας και το καταβρόχθιζαν και γελούσαν και κοροϊδευαν. Ο Σαμουήλ τα έβλεπε αυτά τα παιδιά, κι όχι μόνο δεν συμφωνούσε μ' αυτό που έκαναν, αλλά κι αργότερα του δόθηκε η ευκαιρία να ελέγξει την ασεβεία αυτή και τον πατέρα, που ανεχόταν μια τέτοια αταξία στο Σπίτι του Θεού... Ο Ηλί αγαπούσε το Σαμουήλ, γιατί έβλεπε τη λάμψη της αρετής του, μα δεν είχε και τη δύναμη να τιμωρήσει τα παιδιά του...

Μια νύχτα ο νεαρός πλέον Σαμουήλ κοιμόταν κοντά στη Σκηνή του Μαρτυρίου, λίγο πιο πέρα από το δωμάτιο του Ηλί. Σε κάποια στιγμή πετάγεται τρομαγμένος από τον ύπνο. Άκουσε μια δυνατή φωνή να τον ξυπνά.

- Σαμουήλ, Σαμουήλ...

Ποιος τον φωνάζει; Δίχως άλλο ο Ηλί. Σηκώνεται και τρέχει στον Ηλί και του λέει:

- Ορίστε, εδώ είμαι. Τι με θέλει;...

Κατάλαβε ο Ηλί, πως κάτι άλλο θα συνέβαινε και καθησύχασε το Σαμουήλ:

- Πήγαινε, παιδί μου, να κοιμηθείς. Δεν σ' εφώναξα εγώ...

Σε λίγο δεύτερη φορά, κι ύστερα τρίτη. Η ίδια φωνή, το ίδιο προσκλητήριο:

- Σαμούλ, Σαμουήλ!

Κατάλαβε τούτη τη φορά, πως ήταν φωνή του Θεού, που τον καλούσε στο μεγάλο έργο, και τρέμοντας απαντά στο Θεό:

- Λάλει, Κύριε, και ο δούλος σου ακούει... Λέγε, Κύριε, κι εγώ, ο δούλος Σου, Σε ακούω ό,τι και να μου πης.

Εύπησε κι ο Ηλί. Έτσι εξήγησε κι αυτός το γεγονός. Ήταν κλήσις του Θεού, κάλεσμα του Θεού. Καλούσε ο Θεός τον πιο πιστό του δούλο, το Σαμουήλ, στο Προφητικό έργο. Κάποιο σπουδαίο ρόλο θα 'παιζε ο Σαμουήλ στο σχέδιο του Θεού για τη σωτηρία του λαού Του.

Από τότε, παιδιά, πέρασαν κάπου 20 χρόνια. Ο Ηλί δεν ζη πιά. Τιμωρήθηκε από το Θεό για τα παιδιά του... Σιγά – σιγά ο Ισραηλιτικός λαός απομακρύνθηκε από την πίστι και τη λατρεία του αληθινού Θεού. Χωρίς μεγάλο ηγέτη παραδόθηκε στα χέρια των εχθρών. Ένας λαός εχθρικός, οι Φιλισταίοι, συνεχώς ενωχλούσαν τον Ισραηλιτικό λαό. Και σαν τον βρήκαν αδύνατο, χωρίς τη βοήθεια του Θεού, του κάνανε μεγάλη ζημιά. Οι Ισραηλίτες συνεχώς ηττώνται. Η Σκηνή του Μαρτυρίου έχει διαλυθή. Και το χειρότερο απ' όλα, οι ασεβείς Φιλισταίοι είχαν πάρει την Κιβωτό της Διαθήκης... και το ακόμα πιο χειρότερο: Οι Ισραηλίτες δεν φαινόταν να στενοχωρούνται που έχασαν την Κιβωτό της Διαθήκης και τη λατρεία του αληθινού Θεού. Είχαν εγκαταλείψει τον αληθινό Θεό και λάτρευαν τα είδωλα, τους ψεύτικους θεούς.

Ύστερα από πολλές περιπέτειες, ύστερα από πολλά χτυπήματα των Φιλισταίων, πολλοί Ισραηλίτες άρχισαν να νοσταλγούν την παλιά ζωή. Κόντευαν να γίνουν αιχμάλωτοι των Φιλισταίων. Ποιος θα τους έσωζε από τον κίνδυνο; Αναζητούσαν ηγέτη, άνθρωπο του Θεού, που να τους σώσει θαυμαστά, όπως σώθηκαν τόσες άλλες φορές στην ιστορία τους.

Κι ο ηγέτης υπήρχε. Ήταν ο Σαμουήλ. Αυτόν φύλαγε ο Θεός για την κρίσιμη εκείνη ώρα του λαού Του. Ο Σαμουήλ, με την εντολή του Θεού, αναλαμβάνει έργο. Πρώτη ενέργεια: φωνάζει σε όλο το λαό και σαν

Προφήτης του Θεού τους λέει:

- Αν όλοι εγκαταλείψετε τους ψεύτικους θεούς και επιστρέψετε στον αληθινό Θεό, θα σας σώση ο Θεός...

Κι ύστερα κάνει γενική συγκέντρωση όλων των αρχηγών των φυλών και των αρχηγών μεγάλων οικογενειών. Σε μια μεγάλη πεδιάδα, στην πεδιάδα Μασσηφάρ, γίνεται η μεγαλειώδης συγκέντρωση. Όλοι μαζεύονται για ν' ακούσουν τις εντολές του νέου ηγέτη, του ανθρώπου που έστειλε ο Θεός. Έρχονται άοπλοι. Κανένας δεν έπρεπε νάχη μαζί του όπλα. Κι ο μεγάλος ηγέτης, ο Σαμουήλ, τους μιλά. Τους καλεί σε μετάνοια. Και τους υπόσχεται: «εγώ προσεύχομαι περί υμών προς τον Κύριον». Θα προσευχηθώ για σας, να σας ελεήσει ο Θεός και να σας βοηθήση. Αρκεί να μετανοήσετε και να επιστρέψετε.

Κι ήρθε η μετάνοια του λαού. Σείστηκε όλη εκείνη η πεδιάδα Μασσηφάρ από μια λέξι, που 'βγαине με βαθειά συναίσθησι από τα χείλη όλων: «Ημαρτήκαμεν». Αμαρτήσαμε, αμαρτήσαμε, φύγαμε από το Θεό της σωτηρίας μας και στραφήκαμε σε ψεύτικους θεούς...

Η μετάνοια ήταν πραγματική. Όλη η πεδιάδα ποτίστηκε από τα δάκρυα του λαού. Και κήρυξαν νηστεία αυστηρή και έκαναν προσευχή πολλή. Κι ο Σαμουήλ ανέλαβε έργο Κριτού. Αυτός δίκαιζε τις διαφορές που είχαν μεταξύ τους...

Σε κάποια στιγμή όμως, εκεί που ήσαν όλοι στον τόπο Μασσηφάρ, άκουσαν θόρυβο μεγάλο. Οι Φιλισταίοι... φώναζε κάποιος.

— Έρχονται οι Φιλισταίοι.

Ταράχτηκαν για λίγο οι Ισραηλίτες. Άοπλοι αυτοί, πώς θ' αντιμετώπιζαν τον ωπλισμένο εχθρό, που τους πήρε είδησι και ύπουλα ερχόταν να τους χτυπήση; Μα τους καθησύχαζε ο Σαμουήλ. Ήσαν άοπλοι και αδύνατοι. Μα είχαν πια μαζί τους τον Παντοδύναμο Θεό. Στο Θεό λοιπόν άρχισαν «του βοάν προς Κύριον», να φωνάζουν προς το Θεό. Πρό παντός προσεύχεται ο Σαμουήλ, ο άγιος του Θεού...

Και το θαύμα γίνεται. Οι Φιλισταίοι όπου φύγει φύγει. Το βάλανε στα πόδια. Τρέχουν για να γλυτώσουν. Πώς; Ο Θεός άκουσε την προσευχή του λαού του και ξεσήκωσε τα στοιχεία της φύσεως εναντίον των Φιλισταίων. Αστραπές, βροντές, χάλαζα, νεροποντή, θύελλα, ανεμοστρόβιλοι, όλα μαζί τρομάζουν τους Φιλισταίους. Και τρέχουν και πίσω τους οι Ισραηλίτες. Τους κυνηγούν σαν γαλιά. Είναι οι νικητές με τη βοήθεια του Θεού!

ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

Ποιά μεγάλη μορφή της Παλ. Διαθήκης, είδαμε στο σημερινό μας μάθημα; (- Τον Σαμουήλ).
— Θυμάστε πως τον κάλεσε ο Θεός; (-Τέσσερεις φορές άκουσε να τον φωνάζει τη νύχτα εκείνη ο Θεός με το όνομά του). — Θυμάστε, πώς έσωσε το λαό του Ισραήλ; (- Τους κάλεσε σε μετάνοια και ο ίδιος προσευχήθηκε δυνατά στο Θεό). — Τελικά πώς σώθηκαν οι Ισραηλίτες από τους Φιλισταίους; (- Με τη βοήθεια του Θεού).

Δίδαγμα: Ο Θεός προστατεύει το λαό του.

Ρητόν: «Μακάριον το έθνος, ού εστι Κύριος ο Θεός αυτού» (Ψαλμ. 32,12)

ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Κι εμείς οι Έλληνες, παιδιά, αποτελούμε ένα Έθνος. Αν στην αρχαιότητα λαός του Θεού ήταν οι Ισραηλίτες, στην Καινή Διαθήκη, μετά Χριστόν, ευλογημένο Έθνος είναι το Ελληνικό Έθνος. Πολλές οι ευλογίες του Θεού πάνω στο Έθνος μας. Μα ήρθαν στιγμές στην ιστορία, που επέτρεψε ο Θεός και χτυπηθήκαμε από βάρβαρα έθνη και υποδουλωθήκαμε. Μα και πάλι ο Θεός μας έσωσε.

Τις μέρες αυτές γιορτάσαμε την επέτειο του ΟΧΙ. Ένα θαύμα πραγματικό έγινε τότε, το 1940. Όπως οι αδύνατοι Ισραηλίτες τρέψανε σε φυγή τους πανίσχυρους Φίλισταίους, έτσι οι λίγοι και αδύνατοι Έλληνες έτρεψαν σε φυγή τους πανίσχυρους εχθρούς. Με την ιαχή «Αέρα» τους κυνήγησαν σαν γαλιά...

Πολλά ακούσατε τις μέρες αυτές. Το σπουδαιότερο είναι ένα: ο Θεός και τότε έκανε το θαύμα του. Η Παναγία Μητέρα του πήγαινε μπροστά στους φαντάρους μας και ήταν προστάτης. Το Έθνος μας θάναι δυνατό, αν έχει σύμμαχο το Θεό, αν είναι κοντά στο Θεό. Ας τον δοξάσουμε και ας τον παρακαλέσουμε να 'ναι με το Έθνος μας.

